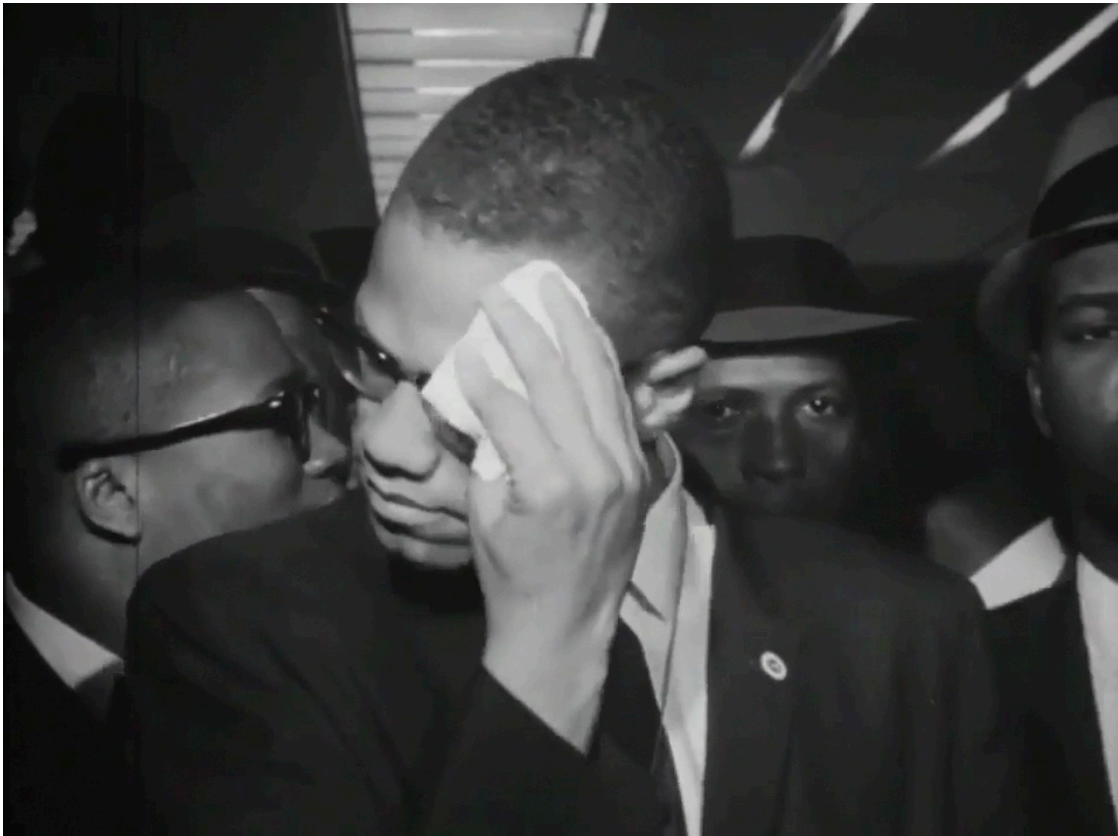

Hur går man från skugga till människa?

Santiago Mostyns utställning på Andréhn-Schiptjenko är ett sammansatt rumsligt montage som låter oss ana konturerna av en ännu oformulerad svart subjektivitet.

Av Valerie Kyeyune Backström 20.01.21 Kritik Article in English

Santiago Mostyn, *Altarpiece*, HD-projektion i färg och svart/vit & stereoljud, stillbild, 2019.

Santiago Mostyn, uppvuxen i Zimbabwe och Trinidad and Tobago, har på senare år haft en stark närvaro i svenskt konstliv som konstnär och curator. Han debuterade på Andréhn-Schiptjenko 2018 med en utställning som reflekterade kring klimatförnekelse, och när är han nu återigen ställer ut på samma galleri handlar det om eufori; om en «kroppslig eufori» som enligt utställningstexten triggas av «statskontrollens koreografi». Och nog rör det sig om en kontrastverkan, som tydligast kommer fram i den centrala videotriptyken *Altarpiece* (2019), som kastar oss mellan våld och glädje, mellan strikt styrda militärparader och spontana

dansvideos från sociala medier; mellan Trumps presidentinstallation och privata babybilder.

Your Shadow is a Mirror

Santiago Mostyn

Andréhn-Schiptjenko, Stockholm

7 januari — 20 februari 2021

 Kommentar

 Dela

 Skriv ut

Men än mer fastnar jag vid en annan tolkning, en tolkning som rör frågan om subjektskap, och om att skapa ett eget språk, en egen blick. Något som ofta sägs vara den amerikanska konstnären Arthur Jafas huvudtema, men som jag aldrig lyckats hitta i hans verk eftersom de i slutändan tycks reproducera samma gamla vanliga problematik där det svarta lidandet blir ett skådespel; ett effektsökeri som återigen gör den svarta kroppen till något att konsumera.

Santiago Mostyn, *Ghost / Monument*, två bläckstråleutskrift i dubbelsidig ekras, installationsvy, 2020.

Jag menar inte att varje utställning där svarta figurerar måste vara upplyftande, men jag vägrar förminska den högst reella lockelsen och faran i att fetischera lidandet, och tro att uppvisandet av detta lidande i sig skulle vara subversivt. I själva verket är

ju bilder av våld mot den svarta kroppen lika gammalt som detta våld i sig, och blir ett trubbigt verktyg för att nå subjektsskap. Om bilder på lynchningar såldes som underhållning och skickades som glada souvenirvykort – vad säger att bilder av lemlästade svarta kroppar skulle vara något annat än en fortsättning på våldet? Är inte förutsättningen för det våld som riktas mot svarta kroppar – och de bilder av detta som reproduceras, idag kanske främst i form av ocensurerade avrättningsvideor, inte sällan i den goda viljans namn – att svarta människor fortfarande inte har nått subjektsskap i det allmänna medvetandet, och att den svarta kroppen ännu inte blivit fullt ut *mänsklig*?

I Mostyns *Altarpiece* händer något helt annat. Först och främst: filmen är hypnotisk. När jag väl börjat titta så vill jag inte sluta, jag följer med i samma loop, om och om igen. För mig hänger detta samman med den frågeställning som kan läsas in i utställningens titel: *Your Shadow is a Mirror*. Det är en fråga som rör subjektsskap i relation till fotografiet eller framställningen, men jag tänker att det går längre än så, att fotografiet bara är mediet och att själva grundfrågan egentligen är: hur ska vi göra med blicken, hur balanserar man på den tunna linje där svartheten så länge har rört sig, mellan objekt och subjekt? Hur går man från skugga till människa?

En av vinsterna med Mostyns videoverk är att det är så kompakt, så rikt och fyllt av innehåll att det möjliggör så många läsningar, så många bilder att fastna i, så många sekunder man vill uppleva igen. Som momentet där Malcolm X torkar sig i ansiktet med en vit servett, vilket kontrasteras mot naturkatastrofer och dans, där dansen får symbolisera både frigörelse och tvång och där skilda sidor av samma fysiska uttryck glider och läggs i lager på varandra i den tredelade skärmen, vilket skapar en osäkerhet som förstärks av den utsökta musickläggnings. Över bilderna av militärparader och människor som rör sig mellan glädje och våld, av svarta aktivister och despoter, ekar frågan: «In the end – who do you think will win?»

Santiago Mostyn, *Ghost / Monument*, detalj, 2020.

Teman som konsumtion, makt och framställning återkommer i *Flex* (2019), ett uppförstorat fotografi av en svart man och vit kvinna i omfamning som är omöjligt att uppleva i sin helhet då endast en smal snibb av det enorma trycket exponeras. Ett liknande grepp återkommer i *Ghost / Monument* (2020), som sitter på baksidan av den vägg som filmen projiceras mot. Verket består av vad som ser ut att vara sidor ur tidningar som *Ebony* eller *Jet*, komplett med reklam för hårprodukter, och en ram som sticker ut från väggen. På ena sidan sitter en bild av en människa där ansiktet tycks upplöst. På andra sidan ser man en närbild av en staty, där baksidan av en naken människa framträder köttig och våldsam, böjd över något som tycks vara halvt människa, halvt objekt, som sträcker sina händer mot skyn, som ett rop på hjälp, som ett fritagningsförsök.

Tillsammans formar dessa verk en upplevelse som inte väjer för det motsägelsefulla i varje försök att hitta en väg framåt. Genom collageansatsen att foga samman gamla bilder kan man ana en svart subjektivitet, en svart blick, som är på väg att ta form i Mostyns konstnärsskap. Precis som den enorma bilden i *Flex* kan vecklas upp och bli större än rummet den visas i, så framträder denna blick på sina ställen som ett löfte, en förevisning om allt som komma skall.

Santiago Mostyn, Flex, fotografi och vepa, 2019 & The Promise, HD-video, installationsvy, 2013.

Publicerad 2021-01-20:

<https://kunstkrityk.se/hur-gar-man-fran-skugga-till-manniska/>